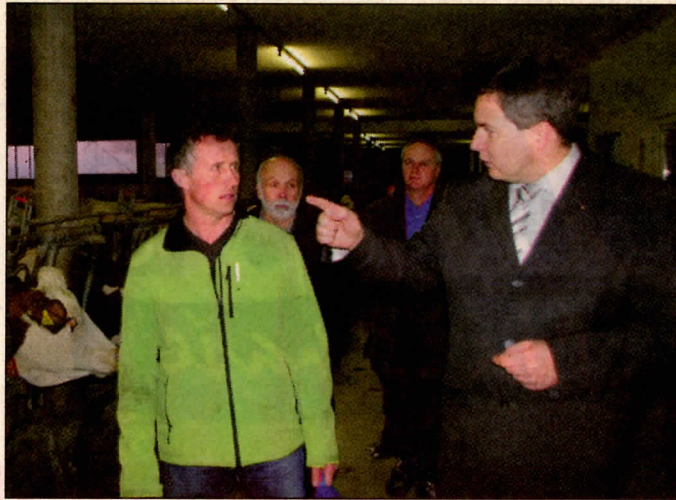

Najti si moraš svojo optimalno pot

Skukova kmetija leži v zaselku Senčni Kraj tik nad Pliberkom. Na kmetiji gospodari ta Andreja in Franc Skuk skupaj s svojima otrokoma Tino in Janom, staršema Francem in Štefko ter bratom Hannesom. Franc je pred dobrimi petnajstimi leti prevzel kmetijo po očetu, ki jo je že pred tem povečeval in usmerjal v konkurenčnost upoštevajoč strukturne spremembe v kmetijstvu. Skukova kmetija se je nenehno večala ter se specializirala za prirajo mleka. Od takratnih 30 krav molznic so do danes čredo povečali na dobrih 110 glav pasme montbeliard, ki pri njih dosega mlečnost okoli 10.000 litrov, »500 litrov več ali manj,« pravi Franc. V mlekarno oddajo okoli 400.000 litrov mleka letno, 600.000 litrov pa ga predelajo v lastni mlekarni. Pasteriziranega pod svojo blagovno znamko prodajajo neposredno v trgovine Billa, Adeg in Spar po vsej regiji. Prav tako proizvajajo jogurte. Pred dvema letoma so kupili tudi dva mlečna robota, ki jim močno olajšata molžo, potek dela v hlevu pa se je zelo umiril. Skukovi so leta 1999 odprli tudi bioplinarno in napravo za proizvodnjo biodizla. Kar se proizvodnje biodizla tiče, Franc pravi, da jo bodo najverjetneje opustili. V industrijski coni ob Pliberku so Skukovi izgradili tudi toplovodno daljinsko ogrevanje na sekance. Tehnologija jim omogoča, da vsakega odjemalca v Pliberku lahko obravnavajo samostojno in mu zagotavljajo ogrevanje, po njegovi potrebi čez celo

leto. Skukovi kmetijsko dejavnost in druge panoge med seboj zelo jasno ločujejo, kot pravi Franc: »Vsaka panoga potrebuje svoje strateško načrtovanje in upravljanje. Da ohranimo natančen pregled nad posameznimi panogami, poskrbi žena Andreja, ki skrbi za računovodstvo in administracijo, ob pomoči svoje sestre Monike.« Ob tem Franc poudarja: »Na vsako panogo je treba gledati v smislu preživetja. Nikogar v naši družbi ne skrbi, ali bomo kmetje ekonomsko uspešni ali ne, nihče ne gleda na nas, in zato tudi nimam nobenih moralnih zadržkov okrog porabe silaže ob gnojnici v bioplinarni. Če prinese večji donos pri mleku, je daš več kravam, torej jih imaš več, če pa prinese večji prispevek s proizvodnjo bioplina, jo daš v bioplinarno in imaš nekaj krav manj. Vse panoge, s katerimi se ukvarjamo na naši kmetiji, morajo skupaj na podjetniški ravni voditi v po-

večevanje proizvodnje ter rasti in uspešnosti kmetije.« Kljub temu da sta si z Andrejo v preteklih dvajsetih in več letih ogledala mnogo kmetij po vsej Evropi, zanimala so ju predvsem tiste posebne, drugačne, pa Franc pravi: »Ni možno, da bi prevzel kakšen model stoddotno, najti si moraš pot, ki je zate optimalna. Ko sem se odločil, pa tudi še danes jo imamo na kmetiji, za pasmo krav montbeliard, se je marsikdo celo zgražal, češ to ni za naše kraje. A jaz sem z njimi zelo zadovoljen in pri nas dosega zelo visoko mlečnost.« Skukovi so v sodelovanju z zunanjim partnerjem nakupili tudi okoli 1500 hektarjev zemlje v Romuniji. Franc pravi: »Zadnja tri leta je bila zemlja za pridelavo precej slaba, bila je zelo dobra za nakup, zdaj se bo to obrnilo.« **Na fotografiji** v ospredju Franc in kmetijski minister Židan v Skukovem hlevu.

Franc Fortuna